

نگهبان شب آخرین حضور پورا احمد در مقابل دوربین

رضامیر کریمی یکی از برترین کارگردانان کشور است که فعالیت خود را از سال ۱۳۷۸ با فیلم کودک و سرباز آغاز کرد و تا کنون موفق شده چندین بار در جشنواره فیلم فجر و حوزه‌های مختلف، بویژه کارگردانی، جایزه سیمیرغ بلورین دریافت کند. فیلم نگهبان شب نیز در چهلمین جشنواره فجر به نمایش درآمد و با نامزدی در ۸ بخش، سیمیرغ بلورین بهترین کارگردانی را دریافت کرد.

خلاصه داستان:

این فیلم درباره کارگری روستایی به نام رسول است که برای امرار معاش چاره‌ای جز کنار خیابان ایستادن و یافتن کار روزمزدی در خیابان‌های شهر ندارد. در یک روستای کوچک واقع در منطقه‌ای دور افتاده، یک پیرمرد و یک جوان به نام دختر عمویشان تلاش می‌کنند تا مشکلات و سختی‌های زندگی را پشت سر بگذارند. پیرمرد سوآلی در مورد عدم ازدواج جوان از دختر عمویش مطرح می‌کند و او جواب می‌دهد که به خاطر توصیه خانواده، آب نگرفته است و سهمش از زمین پدری در اسم خانواده است. اما پیرمرد سرخورده می‌شود و می‌گوید که آب ندارد و نباید برای توصیه خانواده خودش را قربانی کند. اگران فیلم نگهبان شب از روز چهارشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۲ در سینماهای سراسر کشور آغاز شد.

بازیگران فیلم نگهبان شب

تورج الوند، لاله مرزبان، محسن کیایی، ویشکا آسایش و کیومرث پورا احمد بازیگران نگهبان شب هستند.

رضامیر کریمی درباره انتخاب بازیگران گفته است: با توجه به شرایط کرونا برای تست بازیگری در سایت فراخوان دادیم که بالای ۱۳ هزار نفر ثبت نام کردند، ظرفیت سایت پر شد و با کمک دوستان سینمایی به جمع ۱۰۰۰ نفری رسیدیم و کم‌کم به انتخاب‌های نهایی و تورج الوند رسیدم.

تورج الوند، بازیگر نقش اول فیلم، نیز اظهار داشت: نگهبان شب تجربه اول من در نقش اول بود. این فیلم پنجمین فیلمی بود که برای آن تست بازیگری می‌دادم و هر بار با وجود رد شدن از این که بهترین خودم را ارائه داده بودم راضی برمی‌گشتم. تا این که در نهایت برای این فیلم انتخاب شدم و به آقای میر کریمی گفتم انقدر در این فیلم خوب بازی خواهم کرد که مخاطب فرق بین من و یکی از بومیان کرمان را تشخیص ندهد.

آدم صریحی در زندگی نیستیم

میر کریمی در زمان اگران این فیلم در جشنواره در پاسخ به این سوال که چرا یک فیلم صریح سیاسی نمی‌سازد، گفت: هر کسی طبیعت خاص خودش را دارد. من معمولاً در زندگی عادی هم آدم صریحی نیستیم، در فیلم‌هایم هم همینطور هستم. او در جواب آن که چه مقدار از این فیلم واقعی است، توضیح داد: واقعی به این معنا که نعل به نعل چیزی را نقل کنیم نیست اما شخصاً فکر می‌کنم قصه‌ای که خلق می‌شود به شدت واقعی است. مشکل من با بعضی فیلم‌ها این است که فیلمسازان شخصیت‌هایی را که در فیلم‌هایشان آورده‌اند قبول ندارند و به عنوان یک شخصیت مستقل به رسمیت نمی‌شناسند. من اینطور نیستیم.

حواشی فیلم نگهبان شب

* در حالی که قرار بود نوید محمدزاده ایفاگر نقش اصلی فیلم «نگهبان شب» باشد، به علت حضور او در فیلم «تفریق» به کارگردانی مانی حقیقی، منتفی شد.
* رضامیر کریمی پس از دریافت پروانه ساخت فیلم «نگهبان شب» به کرونا مبتلا شد و از این رو پیش تولید و فیلم‌برداری این فیلم به تعویق افتاد.
* از نکات قابل توجه در مورد فیلم سینمایی نگهبان شب رضامیر کریمی می‌توان به تکراری نبودن بازیگران، فیلمنامه و روند داستانی اشاره کرد.
* فیلم‌های رضامیر کریمی همگی در ژانر درام یا ملودرام است.

«نگهبان شب»؛ اندر حکایت کارگر غریب در بلاد تهران

بهمن عبداللهی*

همین ابتدا باید تاکید کنم دهمین ساخته رضامیر کریمی اثری متوسط است. می‌شود معیار را سینمای کیفی ایران یا جهان قرار داد اما اینجا او را با سینمای خودش مقایسه کرده‌ام؛ اینکه «نگهبان شب» را اثری میانه ارزیابی می‌کنم برای این است که فرم ساختش تکرار فیلم قبلی او (قصر شیرین) و شیوه داستانی‌اش متمرکز بر موضوعی که انتخاب کرده (مصائب نیروی کار شهرستانی مهاجر در کلانشهر تهران) نیست. هر چند فیلم ویژگی‌های خوبی دارد که می‌توانست با اجتناب از پرگویی آن را به اثر خوبی تبدیل کند یا دستکم اثری که مقبولیت بیشتری داشته باشد یا حتی بتوانیم از این فیلم به عنوان اثری که ماندگارتر باشد، یاد کنیم.

«نگهبان شب» داستان یک کارگر شهرستانی را تعریف می‌کند که بر اثر خشکسالی ناچار از مهاجرت به تهران شده. میر کریمی این پیرنگ ساده و تکراری را به بیان تصویری واقع‌گرایانه نزدیک کرده و توانسته با استفاده از روایت خطی قصه و نیز دعوت بازیگران نوچهره - که به ذات شخصیت‌ها نزدیک هستند - فضا را واقعی‌تر نمایش دهد. در این بخش البته تا حدی موفق شده و توانسته مناسبات میان شخصیت‌ها را به درستی نمایش دهد. او یک خرده پیرنگ تحت عنوان «عشق رسول و دختر کم شنوای دایی» هم دارد که پتانسیل اجرای کامل‌تری داشته و کاش همان را قوی‌تر دنبال می‌کرد تا اینکه به مشکلاتی چون وعده‌های انتخاباتی، زد و بندهای بانک‌ها و افزایش نرخ بیکاری هم ناخنک بزند.

مشکلات فیلم هم دقیقاً از همین نقطه آغاز می‌شود؛ در واقع میر کریمی به جای تعریف مصائب یک شهرستانی ساده دل در تهران بزرگ یا حتی عشق یک کارگر تنهای محافظه کار به چند موضوع توأم پرداخته و دچار عدم انسجام و وحدت موضوع شده است و همین موضوع باعث شده که فیلم دچار روایت‌های پراکنده شود و با آن چیزهایی که مدنظر کارگردان است فاصله بگیرد. با این تفاسیر اگر نمی‌گوییم «نگهبان شب» فیلم ضعیفی یا بی‌ارزشی شده، تنها به دلیل خوب بیان کردن همین دو ماجرا (مسائل یک کارگر شهرستانی ساده دل و در ادامه عشق و ازدواج او بعلاوه تلاش دایی برای شوهر دادن دخترش) است. در عین حال مضامینی مثل کنار گذاشتن ترس‌ها و امید به آینده در شرایط دشوار، درستکاری و مفاهیمی از این دست را هم در دل ماجراها جا داده است که تلاش خوبی است و نتیجه داده. اما از سوی دیگر در فیلم تعدادی شخصیت و رویداد هست که عملاً به هیچ کار داستان نمی‌آیند؛ مثل ماجرای رای دادن عروس و داماد در حوزه رای‌گیری یا حضور دوست دختر صاحبکار (با بازی ویشکا آسایش).

هر چه هست فیلم میر کریمی از این جنبه قابل تامل است که متفاوت از جریان سینمای رایج این روزها و خنده‌فروشی تولید و اگران شده، تلاش می‌کند دغدغه مند باشد یا طور دیگری حرف بزند. با تمام تفاسیر یاد شده، اما در نهایت می‌توان گفت؛ این اثر برای میر کریمی تجربه درخشان و ماندگاری (مثل «خیلی دور خیلی نزدیک» یا «زیر نور ماه») نخواهد بود.

چا دارد از بازی سه بازیگر فیلم تورج الوند، لاله مرزبان و علی اکبر اصانو هم تقدیر کنیم که در این فیلم توانستند بسیار خوب به ایفای نقش بپردازند و به پیش برد داستان کمک شایانی کرده‌اند.

* منتقد سینما